

Notat

Til: Justis og Beredskapsdepartementet v/ Lovavdelingen
Fra: Norges Sjømatråd
Dato: 30.11.2018
Vår ref.: 18/5106

Høringssvar – Brexit, behovet for lov- og forskriftsendringer

Norges Sjømatråd viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat datert 4. oktober 2018, og takker for muligheten til å bli hørt angående Brexit og behovet for lov- og forskriftsendringer. Vi vil samtidig berømme departementet for innsatsen med å være i forkant ved å sende et utkast basert på Storbritannia-EU-avtalen på høring.

Vi er i all hovedsak fornøyd med utkastet til Brexit-lov, og hovedprinsippet om videreføring av dagens rettstilstand ut 2020. Vi ønsker imidlertid å understreke viktigheten av at man på handelsområdet ikke kan godta noen behandling som ligger under dagens nivå, eller som vil stille Norge i en dårligere posisjon overfor Storbritannia enn våre nærmeste konkurrenter i EU. Prinsippet i kapittel 2 om at Storbritannia vil være bundet av forpliktelsene i EUs internasjonale avtaler ut overgangsperioden må ikke bli en sovepute for å ikke forsøke å oppnå bedre markedsadgang i fremtiden. Nærliggende å trekke frem her er dagens regime med tollfrie kvoter for noe sjømat, mot det mer moderne prinsippet om full frihandel.

Vi vil i det følgende avgrense våre kommentarer til å omhandle kapittel 7, 8 og 15 (Varer satt på markedet, tollprosedyrer og økonomiske- og administrative konsekvenser).

Nærmere om spesifikke bestemmelser

Kapittel 7 – varer satt på markedet

I utmeldingsavtalens §37 er hovedregelen at varer som er brakt i lovlig omsetning på markedet i EU eller Storbritannia før utløpet av overgangsperioden, fortsatt kan sirkulere fritt mellom markedene frem til varen når sluttbruker. Denne omfatter ikke mat-området, som er etter vår oppfatning er problematisk.

På den ene side ser vi at hovedregelen ikke nødvendigvis er hensiktsmessig for ferske varer, men fryste eller på annet vis konserverte varer vil kunne behandles i henhold til hovedregelen i §37. Behandling etter hovedregelen også for konserverte næringsmidler vil, slik vi leser det, si at avtalen mellom Norge og Storbritannia på dette punktet ikke vil speile EU og Storbritannias Brexit-avtale, noe som kan være utfordrende. Vi er like fullt av den oppfatning at man bør søke å finne en løsning som dekker alle relevante varer, i dette tilfellet industrivarer og konserverte næringsmidler.

Kapittel 8 - Tollprosedyrer

På den ene side er det svært positivt at man har en avtale fra 1987 som ikke vil opphøre som følge av Brexit. På den annen side er det av stor viktighet for norske eksportører at unntaket fra forhåndsvarsling i protokoll 10 til EØS-avtalen også videreføres for Storbritannia etter Brexit, for å unngå en uforholdsmessig stor administrativ byrde.

Hva angår preferansetoll og opprinnelsesregler er det av stor viktighet for sjømatnæringen at man finner en løsning på kravet i PEM-konvensjonen om at parter til avtalen må ha en frihandelsavtale med minst én annen part, slik at Storbritannia kan være selvstendig medlem fra første stund. Markedsadgangen for norsk sjømat til EU, og dermed Storbritannia inntil videre, er basert på kvoter og preferansetoll på enkelte varer. De bilaterale kvotene og de komparativt høye MFN-satsene gjør behovet for å kunne kreve fortsatt norsk preferansetollbehandling inn til Storbritannia stort. Når det er sagt må det generelle målet på lang sikt være å oppnå full frihandel heller enn et system med kvoter og begrenset preferansetoll.

Gitt at overgangsperioden finner sted etter intensjonen, må det over anses som viktige prinsipper for videre forhandlinger av Norges fremtidige handelsforhold til Storbritannia.

Kapittel 15 - Økonomiske og administrative konsekvenser

En overgangsperiode som viderefører dagens rettstilstand ut 2020 bidrar i stor grad til viktig forutsigbarhet for norsk næringsliv. På den annen side er det uheldig at næringsmidler generelt og sjømat spesielt, ikke er omfattet av hovedregelen for varer satt på markedet. Primært vil dette føre til administrative byrder og økte kostnader etter overgangsperioden. Sekundært, og mindre tydelig, vil dette kunne føre til økte kostnader på kortere sikt, som følge av at man ikke kan inngå like lange kontrakter som ønskelig, og man står i en situasjon hvor man sammenlignet med andre varer må tåle større usikkerhet i sin korte- og mellomlange planlegging.

Oppsummering

Norges Sjømatråd er i hovedsak fornøyd med utkastet til Brexit-lov og særlig med videreføring av dagens situasjon ut 2020, men ønsker justeringer som sikrer sjømatnæringen like forhold som andre næringer etter overgangsperioden.

Med vennlig hilsen
Norges sjømatråd AS

Frank Isaksen
Sjefsanalytiker

Silje Gjerp Solstad
Analytiker, markedsadgang